

Fyrimunir og vansar við P-bollanum

eftir KNUD LUNDBERG
»Aktuelt«

Tá ið kvinnan er vorðin gomul, og mánaðjukkan so smátt fer at hvørva, minkar østrogeninnihaldið í blóði hennara stóðugt, orsakað av, at ílegurnar (ovarierne) halda upp at at framleiða.

Tey fyrstu árin, aftaná at kvinnan er farin av barnaburði, er østrogeninnihaldið í blóðinum nakað tað sama sum hjá kvinnum, ið taka p-bollar, nevniliga 50 pst.

Fyri bert at taka eitt dømi: Anna kennir seg ikki væl, men hon er greið yvir, hvør orsök er. Tað er nú nakað siðan, nokur ár, at mánaðjukkan hvarv, og Anna veit eisini, at hon hevur slept teirri tíðini.

Anna kennir óll sjúkaeyðkennini frá vinkonum. Tær fóru av barnaburði eitt sindur undan henni. Anna er vorðin 53 ára gomul, og hevur hon havt ymist at tikist við seinastu árin, men hon hevur vant seg at taka tað sum tað kemur. Hon kann lættliga gerast óð, um onki; kanska er hetta ein broyting, tí tað plagdi ikki at verða henni fyrri at gerast óð. Men Anna veit, hví alt er vorðið soleiðis.

P-BOLLIN - HVAT ER VIRKI HANSARA?

Kvinnur, ið farnar eru av barnaburði og kvinnur, ið taka p-bollar, hava eitt felags, nevniliga, tær gerast tunglyntar um onki.

Ílegurnar eru hildnar upp at at framleiða, besta dømið er júst tað, at Anna fer onga eggloysing, og sostatt heldur onga mánaðjuku.

Samstundis er østrogenframleiðslan í ílegunum minkað niður í helmingin. Tað er hetta, sum hevur við sær, at Anna fer eitt heldur enn ikki ódámligt lyndi, og hetta ávirkar sanniliga víðurskiptini til familju hennara í síni heild.

Men Anna fekk hjálpi. Hon fór til leknans og fekk heilivág, sum kundi hjálpa ílegunum at framleiða tað, sum tær høvdu mist.

Anna kennir seg betur.

Bert í byrjanini

Anna hevur eina dóttur, sum eitur Karin. Hon er 28 ára gomul. Karin kundi seg eydnusela í hjúnarbandinum fyrstu tíðina, men henda sæla er ikki longur. Karin byrjaði at taka p-bollar fyrri nokrum árum síðan. Hon kundi seg væl í fyrstuni. Hon eigur tvey børn og ynskir sær heldur ikki fleiri.

Karin helt, at nú fór alt at gerast eydnuselt, aftaná, at hon varð byrjað at taka p-bollar, men kortini var tað ikki so. Karin heldur nú, at hon hevur somu eyðkenni sum móðurin, nevniliga at hon verður

ur óð um onki. Tað er kanska ikki so logið.

Niður í helmingin

Østrogeninnihaldið í blóði kvinnunnar, ið taka p-bollar, fer niður í helmingin. Tann litla østrogenmøgðin í p-bollanum tálmar (hindrar) eggbúningini, tí evninum, follikel verður tað kallað, at eggji verður búnað. Tað er hetta sum er vansin við p-bollanum. Onki egg verður búnað. Tá ið evnið, follikel, ikki verður búnað, orsakar hetta eisini, at framleiðslan í ílegunum, sum júst fer fram í tí búnaða follikel, verður hildin aftur. Framleiðslan verður sett niður til 50%. Hetta kann verða prógvað við blóðinum og landinum.

Tað er blóðið, sum fær østrogenið at flyta seg ymsar vegir í líkaminum. Østrogenið sýnir virksemini.

Men tá tað bert eru 50 pst. av rættvörðnum (normalum) blóði eftir, so er sjálvsagt at østrogenvirksemið verður skamt að samsvarandi.

Somu víðurskipti

Og júst hetta ger seg galdandi hjá kvinnum, ið farnar eru av barnaburði. Karin hevur ikki kent nakran ávirkan á blóðtrýstið, orsakað av, at hon hev-

ur tikið p-bollar. Hetta sýna mátingar, sum verða gjordar á hvørjum ári. Men Karin heldur kortini, at ein broyting er hend, aftaná at hon hevur tikið p-bollar. Hon gerst óð, tunglynt o.s.fr.

Og tað ber til í hesum sambandi at nevna kanninginina, sum skrivað er um áður, at 45 pst. av 70 spurdu kvinnum kendu seg nógv verri, aftaná á tær høvdu tikið p-bollar.

Karin kennir óll hesi víðurskipti. Slik eyðkenni, sum nevnd eru omanfyri, eru truplari at skráseta, og tí eiga tey at fáa eina serstaka víðgerð, seinni.

Tað, at kvinnan tekur p-bollar, er í fyrstu atlogu, orsakað av, at tær vilja sleppa undan tí ótta at gerast við barn.

Hesi víðurskipti gera als ikki galdandi, tá kvinnan er farin av barnaburði.

Kortini er eitt samband millum kvinnur, ið farnar eru av barnaburði og kvinnur, ið taka p-bollar. Tær gerast lættliga tunglyntar og óðar um onki, sigur Knud Lundberg í fimtu grein síni um p-bollan.

Noregs-nýtt v. Fridtjof Diesen

JA, NA ER DET STORE SAKER

vi kan skrive om. Ved folkeavstemningene i Norge den 24. og 25. september 1972 ble det for å si det med presenter 53,6 pct. NEI og 46,4 pct. JA. Det ble over en million stemmer i mot og omlag 900.000 for, dette med runde tall. Næringslivet i Norge beklager od det er jo forståelig for EF-landa er jo våre viktige avtagere av mange slags varer.

Begge parter har drevet en mektig debatt før valget, men mye har skremt velgerne bort slik som at pensjonene skulle bli dårligere og mindre i EF (Europeisk) Fellesskap. Og ungdommen har satt meget inn på »Nei«. Det er nå klart at en handelsavtale blir dårligere enn fullt medlemskap. — Regjeringen Bratteli hadde satt sin stilling inn på valget går den 6. oktober og blir et forretningsministerium som bare tar seg av de løpende saker. Så får de ta ansvaret som våget valget for Nei og ut i det usikre. Valget viste forøvrig en dyp splittelse mellom by og bygd.

Det første byresultatet viste Halden med 8000 for og 6000 mot, men etterhvert så ble det også byer som slentrie nei og dermed svinget det over til det endelige resultat som forelå

endelig ved 3-tida om natta.

Nå blir det vel tidligere statsminister Per Borten som kommer tilbake eller en annen fra de tre partiene som skal danne en sentrumsregjering, nemlig Centerpartiet, Venstre og Kristelige Folkepartiet.

SYGGEHUSSTREIKEN ER OGSA NOE TRIST

som har rammet landet. Først 318 sjukepleiere og nå etterhvert det dobbelte. Helsedirektør Karl Evang ser pessimistisk på situasjonen og han er en mann med erfaring fra sine 34 år i denne jobben. Han skal nå bytte sitt arbeide med Torbjørn Mork og ta jobben som professor ved Tromsø universitet. — Men tilbake til streiken. Den får hårde virkninger og det er vel første gang i vår historie at det rammer hjelpeløse mennesker på en slik måte.

ENNÅ LITT MERE OM EF

Reaksjonen i de utenlandske avisene er noe forskjellig. Mange i øst jubler, og i vest er reaksjonen at der er skuffende og beklagelig.

IMIDLERTID KAN LANDET

glede seg over høstværet. Vi får jo nok olje i landet for fyring til vinteren og det samme

Lítil útróður í seinastu viku

Flakavirkini, sum vit høvdu samband við í gjár, søgdu øil frá lítum útróðri

Útróðurin í seinastu viku var smáligur, og tey ymsu virkini,

gjelder også de som framdeles bruker koks og ved. Bondene har fått inn kornet og potetene og det er jevnt over gode avlinger.

VI HÁPER NA AT DET BLIR

ro i A-partiet slik at vi samlet tar sikte på valget i 1973 og vinner tilbake de nå tre som mangler på flertallet.

En av A-partiets 74 mann sterke stortingsgruppe har meldt seg ut og vil representere Sosialistisk Folkeparti og så kommer vel Finn Gustavsen tilbake til neste år. Det er Arne Kjelland fra Trøndelag som nå er gått over til SF.

EINAR GERHARDSEN HAR NA SIN 3. MINNEBOK

klar og jeg skal si litt om den senere. Han har ikke delatt i EF-staffetten, men har gitt uttrykk for Ja til fellesskapet. Også høyses tidligere stats- og utenriksminister John Lyng har skrevet en minnebok. Han har sikkert nok å fortelle fra sitt rike liv.

sum vit høvdu samband við í gjár, tóku tí ikki móti nógvum fiski.

Í Runavík avreiddi Mai fríggjadagin 6.500 pund av idnaðarfiski, og Sjóborgin avreiddi av einari setu 4000 pund av útróðrarfiski.

Suðurfisk í Vági tó bert ímóti nokrum fáum centnarum í seinastu viku. Ein bátur í Sumba var úti í tveir dagar og avreiddi 20—30 centnarar. Annars lógu bátarnir úr 7—10 centnarum.

Til ísvirknið í Fuglafirði avreiddu hesir bátar í seinastu viku, Dragin (tveir túrar) 5000 pund, Nóni (tríggir túrar) 8.200 pund, Guttabátur (tríggir túrar) 5.700 pund og Anna Maria (1 túr) 2000 pund.

Handils- og Frystivirknið í Fuglafirði stendur fyrri útbygging. Byrjað varð fyrri tveimum mánaðum síðan, og ventandi verður útbyggingin liðug, tá Ólavur Halgi kemur heim um einar fjurtan dagar. Eisini er ætlanin at útbyggja ísgoymsluna frættist úr Fuglafirði. Á virkinum arbeiddu um 45 fólk í seinastu viku.

Á flakavirkinum á Kósini í Klaksvík avreiddu hesir bátar

í seinastu viku: Bylgjan 4.500 pund, Nevið Reyða 8.600 p., Háenni 3000 p., Roynðin Friða 4.350 p., Sjóam 2700 p., Brøðraberg 5.400 p., Skorðhamar 3000 p., Kristoffur í Vági 4200 p. og Árnabúgvín 2200 pund.

Á Dávavirkinum í Klaksvík avreiddu deksbátarnir Eldbjörg og Tindur, ávíkavist 2500 og 700 pund. Ein maskinbátur, Birta, avreiddi í seinastu viku 5.800 pund.

Á Eiði avreiddu hesir bátar í seinastu viku 26,9. »Skútunes« Eiði, við snóri 536 kg., 27,9. »Skútunes«, Eiði, við snóri, 200 kg., 29,9. »Thomas Nygaard«, Eiði, (lína) 64221 kg.

Orsakað av hørðum streymi, var ongin bátur úti herfyri í góðveðrinum uttan omanfyri nevndi. »Thomas Nygaard« hevur veitt í Íslandi.

